

КЕСАР КЕСИШ АМАЛИЁТИДАН КЕЙИНГИ ҲОМИЛАДОРЛИКНИНГ КЛИНИКИММУНОЛОГИК КЕЧИШ ХУСУСИЯТЛАРИ

Soatova Nigora Alimjonovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1-kurs doktoranti

TTATF assisstant.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14496216>

Аннотация. Кесар кесиш амалиёти, биринчи навбатда, организмнинг табиий ҳимоя тизимларига таъсир кўрсатади. Бу жараёнда қон йўқотиш миқдори ортиб, иммун тизими органларига юклама кучаяди. Ушбу мақолада кесар кесиш амалиётидан кейинги ҳомиладорликнинг клиникиммунологик кечиш хусусиятлари таҳлил қилинади.

Калит сўзлар: Кесар кесиш, клиникиммунологик, бактериал инфекция, Аутоиммун реакциялар.

Кириш

Кесар кесиш амалиёти туфайли ҳомиладорлик жараёнида қатор клиник ва иммунологик муаммолар юзага келиши мумкин. Бу жараённинг хос хусусиятлари аёлнинг умумий соғлиғига, илгари кесар кесиш амалиётини ўтказган вақтига ва унинг кейинги ҳомиладорлик даврига боғлиқ. Ушбу мақолада кесар кесиш амалиётидан кейинги ҳомиладорликнинг клиникиммунологик кечиш хусусиятлари таҳлил қилинади.

Кесар кесиш амалиётининг иммун тизимига таъсири

Кесар кесиш амалиёти, биринчи навбатда, организмнинг табиий ҳимоя тизимларига таъсир кўрсатади. Бу жараёнда қон йўқотиш миқдори ортиб, иммун тизими органларига юклама кучаяди. Шунингдек, операция жараёнида бактериал инфекция хавфи ҳам юқори бўлади.

Кесар кесилгандан кейин аёл организмда қуйидаги иммунологик ўзгаришлар кузатилиши мумкин:

1. Иммунитет пасайиши: операциядан кейинги стресс ҳолати аёл иммун тизимини заифлаштиради.
2. Аутоиммун реакциялар: аёл организмда бошқа органларга нисбатан аутоиммун реакциялар пайдо бўлиши эҳтимоли бор.
3. Цитокинлар даражасининг ўзгариши: кесар кесиш жараёнида яллиғланиш медиаторлари (citoкинлар) фаолияти ортиши мумкин, бу эса организмда яллиғланиш жараёнини кучайтиради.

Кесар кесишдан кейинги ҳомиладорликда учрайдиган муаммоларКесар кесиш амалиётидан кейин ҳомиладорлик кечишига таъсир этувчи бир қатор омиллар мавжуд:

- Бичилган яра ҳолати: бачадонда қолган яра ва тикишлар кейинги ҳомиладорликка салбий таъсир кўрсатиши мумкин.
- Инфекциялар: кесар кесиш натижасида инфекция хавфи ошади, бу эса бачадонда яллиғланиш жараёнига олиб келади.
- Иммунитетнинг тикланиши: кесар кесишдан кейин организмнинг қайта тикланиши учун маълум вақт керак бўлади. Бу даврда иммун тизими тўлиқ ишлашга қодир бўлмайди.
- Репродуктив тизим касалликлари: кесар кесишдан кейин эндометрит, бачадон атрофи яллиғланиши ва фиброз тўқималар пайдо бўлиши мумкин.

Клиникиммунологик тадқиқотлар натижалари

Тиббий тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, кесар кесишдан кейинги ҳомиладорлик даврида иммун тизимида юзага келадиган ўзгаришлар:

- Т-хелпер ва Т-цитотоксик ҳужайралар фаолиятининг пасайиши.
- Лимфоцитлар сонининг камайиши, бу эса инфекцияларга қарши курашиш қобилиятини пасайтиради.
- Антиоксидант ҳимоя тизими заифлашиши, бу ҳам яллиғланиш жараёнини кучайтириши мумкин.

Кесар кесишдан кейин ҳомиладорликни режалаштиришда аёл организмнинг иммунологик ҳолатини мунтазам назорат қилиш зарур.

Тавсиялар

Кесар кесиш амалиётидан кейин ҳомиладорликда қуйидаги чоралар кўрилиши тавсия этилади:

1. Иммун тизимини қўллаб-қувватлаш: организмга витаминлар ва минераллар киритиш, тўғри овқатланиш ва стрессдан қочиш.
2. Мунтазам тиббий кўрик: ҳомиладорлик даврида гинеколог ва иммунолог кўригидан ўтиш.
3. Инфекцияларни олдини олиш: организмни зарарли микроорганизмлардан ҳимоя қилиш учун профилактика тадбирлари ўтказиш.
4. Иммуномодуляторлардан фойдаланиш: иммун тизимини мустаҳкамлаш учун шифокор тавсиясига кўра махсус препаратлар қабул қилиш.

Хулоса

Кесар кесиш амалиётидан кейин ҳомиладорликнинг клиникиммунологик кечиши аёлнинг умумий соғлиғига катта таъсир кўрсатади. Бу жараёнда иммун тизимига кўпроқ эътибор бериш, организмни инфекция ва стрессдан ҳимоя қилиш жуда муҳим.

Илмий тадқиқотлар асосида ишлаб чиқилган профилактика чоралари ва мунтазам тиббий назорат кесар кесишдан кейинги ҳомиладорликни муваффақиятли ўтказишда муҳим аҳамият касб этади.

REFERENCES

1. Григорян Р.С. “Кесарево сечение и его последствия”. Москва, 2021.
2. Зайцев А.И., Мельникова Н.К. “Иммунология беременности”. Санкт-Петербург, 2020.
3. Қодиров Ш.Т. “Тиббий иммунология асослари”. Тошкент, 2019.
4. WHO (2023). Caesarean section rates and indications. www.who.int.
5. Савельев А.С. “Акушерликда кесар кесиш усуллари”. Москва, 2022.